

Zájemci o studium na Ostravské univerzitě neměli u přijímacích zkoušek rovné šance, ukázala kontrola

lidovky.cz, 18. 4. 2020

Praha/Ostrava Skandál s protekcí u přijímaček na ostravskou medicínu, který LN podrobně zmapovaly a popsaly, má nyní závažnou dohru. Masivní porušování zákonů a pravidel školy při přijímacích na lékařskou fakultu totiž přimělo Národní akreditační úřad (NAÚ) prověřit podmínky na všech fakultách na škole.

A výsledek? Protokol o kontrole, který mají LN k dispozici a o jehož závěrech již informovala MfDnes, konstatoval závažná porušování pravidel všude.

O přijímání studentů totiž nerozhodovalo pouze pořadí nejlepších u přijímacích testů. Velké procento zájemců se na univerzitu dostalo až na základě odvolání. To může být v pořádku ve chvíli, kdy škola potřebuje zaplnit uvolněná místa po uchazečích, které přijala, ale kteří se nakonec rozhodli zapsat ke studiu jinam. Jenže kontrola ukázala, že škola dlouhodobě a systematicky rozhodovala o přijetí nižšího počtu zájemců jen na základě výsledků u přijímaček, než kolik jich nakonec v odvolacím řízení přijala. Jinými slovy, dveře pro možnou korupci se zde otevřely již předem.

Poškodilo to nevinné

Na tuto praxi přitom dopláceli konkrétní zájemci. „Poškozovalo to uchazeče, kteří nebyli v rámci řádného přijímacího řízení navrženi k přijetí, ale jimi dosažené pořadí (podle počtu získaných bodů) bylo nižší nebo stejné jako celkový počet přijatých studentů,” konstatuje protokol o kontrole, která se zaměřila na školní roky 2015/2016 až 2019/2020.

Například na obor sociální politika na Fakultě sociálních studií bylo v průměru přijato 29 až 47 procent uchazečů na základě odvolání. A jak se zdá, fakulta tento prostor pro svévoli náležitě využila. „Lze totiž nalézt mnoho příkladů, kdy nebylo vyhověno odvolání některých uchazečů, kteří ve svých odvoláních uváděli obdobně relevantní, ne-li relevantnější okolnosti hodné zřetele, jako uchazeči, jejichž odvolání bylo v rámci odvolacího řízení vyhověno. A to i přesto, že dosáhli podstatně lepšího umístění v pořadí uchazečů podle počtu získaných bodů (často i o desítky míst),“ konstatuje protokol o kontrole.

Podobnou libovůli uplatňovanou v odvolacím řízení odhalili kontrolaři i na tamní Filozofické fakultě. V rámci přijímacího řízení k bakalářskému studiu jednooborové psychologie pro akademický rok 2017/18 „nebylo vyhověno odvolání některých uchazečů, kteří uváděli obdobně relevantní okolnosti hodné zřetele, jako uchazeči, jejichž odvolání bylo v rámci odvolacího řízení vyhověno”. To je jasný signál o tom, že v jednotlivých případech mohlo docházet k protekci.

Rektor: Je to běžná praxe

Že je přijímání na odvolání problém, potvrdila před časem i Vladimíra Dvořáková, bývalá předsedkyně akreditační komise. „Když si vzpomenu na příklad plzeňských práv, tohle byl jeden z prvních signálů. Protože když na odvolání přijmete, a teď to řeknu zjednodušeně, pět dětí nějakých papalášů, každý si toho všimne, ale když přijmete 40 až 60 procent, nikdo si nevšimne, jaká jména tam jsou,” uvedla.

Rektor Jan Lata se ovšem hájí tím, že se na ostatních fakultách neobjevila tak závažná selhání, jaká provázela přijímací řízení na lékařské fakultě. Tam se protekčně přijímali studenti, kteří přitom zcela pohořeli u testů, jako se to stalo třeba v případě vnučky děkana fakulty Arnošta Martínka či potomka současného ředitele Fakultní nemocnice Ostrava Jiřího Havrlanta.

„Kontrola NAÚ tuto skutečnost u jiných fakult neshledala. Na ostatních fakultách rozporovala pouze způsob přijímání uchazečů na odvolání, kdy byli přijímáni studenti, kteří se odvolali a fakulty je přijaly, protože se uvolnila kapacita příslušného studijního oboru a daní studenti zároveň splnili podmínky přijímací zkoušky. Tato praxe přijímání na odvolání je ostatně běžná i na dalších vysokých školách v České republice,“ brání se Lata, který vede univerzitu už ve svém druhém funkčním období.

Nad tím, co se dělo na lékařské fakultě, přitom zůstává doslova rozum stát. Jak již LN upozornily, za deset let existence fakulty se ke studiu všeobecného lékařství dostalo asi 30 protekčních jedinců, kteří nezvládli přijímací testy. Sedm z nich přitom bylo z lékařských rodin.

Bizár na medicíně

Kontroloři se proto zaměřili nejen na ostatní fakulty na univerzitě, ale i na další obory vyučované na lékařské fakultě. Ukázalo se tak, že fakulta přijala do svých studijních programů celkem 40 zájemců, kteří nezískali minimální počet bodů nutný pro úspěšné složení přijímací zkoušky. Ve školních letech 2015/2016 až 2018/2019 navíc škola kvůli doplnění potřebného počtu studentů nakonec přijala 71 lidí, u nichž rektor zamítl jejich odvolání proti původnímu rozhodnutí o nepřijetí.

Nejbizarnější je pak to, že na fakultu přijali i dva uchazeče, „jejichž původní řízení o přijetí ke studiu bylo v prvním kole přijímacího řízení pravomocně ukončeno rozhodnutím děkana lékařské fakulty o nepřijetí, přičemž uchazeči se proti rozhodnutí o nepřijetí ke studiu neodvolali”.

Kontroloři z NAÚ proto navrhuji, aby nad univerzitou padl tento závěrečný verdikt: „Vícečetný, dlouhodobý a systematický charakter zjištěných nedostatků, jakož i míra jejich závažnosti ukazují, že systém přijímacího řízení v letech 2015 až 2018 nebyl dostatečně funkční. Podstatná náprava byla zjednána až v přijímacím řízení pro akademický rok 2019/20, byť i zde byly zjištěny nedostatky.”

Univerzita se k němu nyní musí vyjádřit. Pak teprve musí NAÚ rozhodnout, zda škola přijala po vypuknutí skandálu s protekcí dostatečná protiopatření, nebo zda s ní bude třeba zahájit řízení o odebrání akreditace pro celou školu.

„Je však vysoce nepravděpodobné, že by takový scénář mohl nastat. Jsem přesvědčen, že cílem NAÚ je zejména dosáhnout nápravy, což se v našem případě stalo a píše o tom i kontrolní zpráva NAÚ, a ne trestat za chyby, které se staly v minulosti a byly hned po odhalení napraveny,“ tvrdí Lata. Opomíjí však již, že k nápravě přistoupil až poté, co skandál odhalila série článků v LN.

Autor: Pavel Bartošek

Zdroj: https://www.lidovky.cz/domov/zajemci-o-studium-na-ostravske-univerzite-nemeli-u-prijimacich-zkousek-rovne-sance-ukazala-kontrola.A200418_180724_ln_domov_sei